

Tehniline kirjeldus - Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse muudatused

1. Dokumendi eesmärk

Käesoleva dokumendi eesmärk on ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse muudatustega seotud arendusvajaduse kirjeldamine.

2. Mõisted, lühendid

Mõiste/lühend	Kirjeldus
SKA	Sotsiaalkindlustusamet
SKA iseteenindus	Sotsiaalkindlustusameti iseteenindus (https://iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee/)
SKAIS ₁	Sotsiaalkaitse infosüsteem (vana platvorm)
SKAIS ₂	Sotsiaalkaitse infosüsteem (hõlmab Ametnikurakendust ja Iseteenindust)
TEHIK	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus
MTA	Maksu- ja Tolliamet
ISM	Isikustatud sotsiaalmaks

3. Äriline taust

Riigikogus on plaanis 04.12.2024 vastu võtta ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Eelnõu menetlusetappi saab jälgida siit:

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/c3ee0669-9047-4511-8f8a-dac97f661bc8/ettevotlustulu-lihtsustatud-maksustamise-seaduse-ja-maksukorralduse-seaduse-muutmise-seadus/>

Muudatused hakkavad kehtima 01.01.2025.

Muudatused on plaanis teha järgmistesse seadustesse (tegemist on väljavõttega eelnõust ja see võib eelnõu jõustumisel muutuda):

- Ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seadus - § 4, 7, 8;
- Maksukorralduse seadus - § 25¹, 27;
- Riikliku pensionikindlustuse seadus - § 12;
- Sotsiaalmaksuseadus - § 2, 9;
- Tulumaksuseadus - § 34, 51.

Muudatused mõjutavad MTA ja SKA ISM andmevahetuse teenuseid:

- ska.failid – igakuine massandmevahetus, SKAIS1 (pensionid) Lisa 1
- ska.sotsmaks – vajaduspõhised päringud, SKAIS2 (perehüvitised) Lisa 2

järgmiselt:

- 1) **Senine täiendav tulumaksukohustuse asendamine sotsiaalmaksukohustusega jäeti 20.11.2024 eelnõu II lugemisel eelnõust välja. Seega maksab ettevõtte ettevõtluskontole kantud summalt samamoodi tulumaksu nagu siiani.**

2) Muudetakse ettevõtlustulu maksu määra, summa piirmäära ja II samba makse loogikat

Ettevõtlustulu maksu määr on 20% ettevõtluskontole laekunud summast ehk siis piirmääran 40 000 eurot kalendriaastas ja eelnõuga kaotatakse kõrgem 40% maksumäär.

Kui ettevõtja ei ole liitunud II pensionisambaga, siis on tema maksustamise määr 20%.

Kui ettevõtja on liitunud II pensionisambaga, siis suureneb ettevõtlustulu maksu määr kogumispensioni makse määra (2, 4 või 6 protsendipunkti) võrra. Kui praegu on kogumispensioni makse määr 2% ettevõtlustulu maksu määra sees, siis uuest aastast on see väljas, st kohustusliku kogumispensioni maksed lisanduvad ettevõtlustulu maksu standardmääradele.

II pensionisambaga liitunute riigipoolse osa, st 4% sotsiaalmaksu tasub Pensionikeskusele Maksu- ja Tolliamet (MTA). Sotsiaalkindlustusamet (SKA) peab pensioniarvestuses arvesse võtma 16% sotsiaalmaksu.

Kõigil eelkirjeldatud juhtudel jagatakse 20 protsendipunkti ettevõtlustulu maksust vastavalt tulu- ja sotsiaalmaksu reeglitele proportsionaalselt nende nominaalsetele maksumääradele.

NÄIDE: Kui teenuse eest tasutakse Teenuse pakkuja ettevõtluskontole 1000 eurot, siis seda maksustatakse 20% maksumääraga ning sellele lisandub Teenuse pakkuja valitud kogumispensioni makse protsent. Kui isik on liitunud II sambaga, siis riigipoolse 4% sotsiaalmaksu tasub Pensionikeskusele MTA ja SKA-l tuleb pensioniarvestuses 20% asemel arvesse võtta 16%.

4. SKAIS1 teenuste kasutajagrupid

4.1. Ametnikurakendus

Toetab ametnikke igapäevatoos SKA mitmete põhifunktsionaalsuste täitmisel.

5. Arendatavad teenused

5.1. Arendusvajadus andmevahetusteenustes

Ettevõtluskontole laekunud summa maksustamine.

31.12.2024 sulgeb MTA sotsiaalmaksu alaliigid 532, 534, 552, 554 ja loob nende asemele ühe uue EVK sotsiaalmaksu alaliigi. Olemasoleva nelja sotsiaalmaksu alaliigi sulgemine on vajalik selleks, et eristada vana ja uue sotsiaalmaksu alaliigi kaudu liikuvaid andmeid, et neid õigesti teenuste

arvutustes arvesse võtta. Näiteks muutub lisaks ettevõtlustulu maksu määrale (edaspidi on ainult 20%) ja ettevõtluskontole laekunud summa piirmäärale (edaspidi on kuni 40 000 eurot kalendriaastas) ka kogumispensionini makse määra arvutamise põhimõte - hetkel on see EVK 20% maksu määra sees aga edaspidi lisandub see EVK maksu määrale (20% + 2% või 4% või 6% sõltuvalt tehtud valikust). Kui isik on liitunud II sambaga, siis riigipoolse 4% sotsiaalmaksu tasub Pensionikeskusele MTA ja SKA saab II sambaga liitumise/lahkumise info andmevahetusest Pensionikeskusega.

EVK sotsiaalmaksu alaliigid, mis suletakse 31.12.2024 kuid mille kaudu võib tulevikus andmevahetuse kaudu liikuda andmete parandusi:

Ettevõtluskonto 532 ei ole liitunud kogumispensioniga (SM = 33/53) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 20% (ei ole ületanud 25000 euro piiri aastas)

Ettevõtluskonto 534 ei ole liitunud kogumispensioniga (SM = 33/53) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 40% (on ületanud 25000 euro piiri aasta)

Ettevõtluskonto 552 on liitunud kogumispensioniga (SM = 33/55) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 20% (ei ole ületanud 25000 euro piiri aastas)

Ettevõtluskonto 554 on liitunud kogumispensioniga (SM = 33/55) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 40% (on ületanud 25000 euro piiri aastas)

MTA loob ühe uue EVK sotsiaalmaksu alaliigi - Sotsiaalmaks ettevõtluskonto laekumiselt, kood 562

Muudatus puudutab mõlemat andmevahetusteenust - ska.failid ja ska.sotsmaks, kuna sotsiaalmaks läheb arvesse nii pensioniarvestuses kui ka perehüvitistes tulu suuruse arvutamisel.

Uut EVK sotsiaalmaksu alaliiki kasutatakse nii II pensionisambaga mitteliitunud kui liitunud isikute sotsiaalmaksu andmete edastamiseks. II pensionisambaga liitumise ja sealt lahkumise info tuleb võtta andmevahetusest Pensionikeskusega nii nagu seda tehakse teiste sotsiaalmaksu liikide arvesse võtmisel.

Lisainfo: Praegu eristatakse pensioni teenuses nelja EVK sotsiaalmaksu liigi alusel, kas isik on liitunud II sambaga või mitte. St nende liikidega saabunud sotsiaalmaksu arvestuses ei kasutata andmevahetust Pensionikeskusega.

Esimesed uued andmed liiguvad veebruari massandmevahetusega või on kättesaadavad alates veebruarist vajaduspõhiste andmepäringutega.

SKAIS1s peab tekkima võimekus uue EVK sotsiaalmaksu andmeid maha salvestada ning võtta neid korrektselt arvesse pensionite arvutusreeglites.

SKAIS2s peab tekkima võimekus uue EVK sotsiaalmaksu andmeid võtta korrektselt arvesse perehüvitiste arvutusreeglites.

Palun pöörata tähelepanu sellele, et vaja on läbi analüüsida, kuidas (st ka kuhu) uus SM liik S1-te maha salvestatakse. Maha salvestatud ISM andmeid vaatavad teisedki S1 teenused ning neid kasutatakse kolmandates teenustes – nt SKAIS_A1 A1 tõendi menetlus või siis SKAIS1 ISM tabel, mida kasutab perehüvitis tulu kontrollimisel + järelkontrollides. Vaja on teha vajalikud muudatused, et kõik andmeid kasutavad teenused töötaksid ootuspäraselt peale uue SM liigi lisandumist.

5.2. Arendusvajadus pensioni teenuses (SKAIS1)

Ettevõtluskontole laekunud summa maksustamine.

Olemasolevad EVK sotsiaalmaksu alaliigid:

552 - on liitunud kogumispensioniga (SM = 33/55) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 20% (ei ole ületanud 25000 euro piiri aastas).

554 - on liitunud kogumispensioniga (SM = 33/55) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 40% (on ületanud 25000 euro piiri aastas).

532 - ei ole liitunud kogumispensioniga (SM = 33/53) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 20% (ei ole ületanud 25000 euro piiri aastas).

534 - ei ole liitunud kogumispensioniga (SM = 33/53) ja ettevõtluskonto tulu maksumäär 40% (on ületanud 25000 euro piiri aastas).

Uusi laekumisi antud liikidele alates 01.01.2025 andmevahetusega ei toimu. MTA võib saata olemasolevate EVK liikide kohta korrigeerimisi. Kuni 31.12.2024 laekunud summade korrigeerimisel toimub muudatuste tegemine vana loogika järgi.

Uus EVK sotsiaalmaksu alaliik 562- Sotsiaalmaks ettevõtluskonto laekumiselt.

Ettevõtlustulu maksu määr on 20 protsenti ettevõtluskontole laekunud summast.

Nimetatud ettevõtlustulu maksu osa jagatakse järgmiselt:

- 1) tulumaksu osa on 22/55 ettevõtlustulu maksust;
- 2) sotsiaalmaksu osa on 33/55 ettevõtlustulu maksust.

Sotsiaalkaitse infosüsteem saab MTA-lt Maksukohustuslaste registrist andmed uue isikustatud sotsiaalmaksu (ISM) liigi summade kohta, mille põhjal süsteem peab arvutama välja isikustatud sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa summa ja isikustatud sotsiaalmaksu riikliku pensionikindlustuse osa summa.

Riikliku pensionikindlustuse seaduses käsitletav sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa määr on 20 protsenti. Isikustatud sotsiaalmaksu riikliku pensionikindlustuse osa on pensionikindlustuse II sambaga ühinenutel 16%, mitteühinenutel 20%.

Süsteem peab arvestama Pensionikeskuselt saadud info põhjal isiku II samba staatust (liitunud, mitteliitunud, lahkunud). Muudatused staatuses jõustuvad kolm korda aastas: 01.01, 01.05 ja 01.09.

Süsteem peab tagama, et riikliku pensioni valemi komponentide osas on arvutused tehtud korrektselt, arvestades pensionikindlustatu liitumist, mitteliitumist või lahkumist II sambast.

Uue EVK sotsiaalmaksu alaliigi alusel arvutatavad pensioni komponendid on:

- Pensionikindlustusstaaži arvutamine;
- Kindlustusosaku ja kindlustusosakute arvutamine;
- Solidaarosaku ja solidaarosakute arvutamine;
- Ühendosaku ja ühendosakute arvutamine;

- Arvestama uut liiki jooksva aastal pensioni määramisel E-TSM kasutamisel;
- Arvestama uut liiki isikustatud sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa keskmise suuruse arvutamisel;
- Arvestama uut liiki igal aastal 01.aprilliks osakute ümberarvutamisel (aasta töötluses);
- Uue liigi kuvamine sotsiaalkaitse infosüsteemi teatisel.

NB! Skoobis on ainult SKAIS1 teostatavad tööd.

6. Hangitav skoop

Lepingu skoobiks on SKAIS1-s hallatavate teenuste vajalikud arendustööd sh vähemalt:

- ärinõuete detailanalüüs ja kaardistamine;
- arendus- ja juurutustööd koos (automaat)testimistega ning seotud komponentide ühise töökindluse tagamine;
- vajadusel andmemigratsioon, nii mitmes osas ja etapis kui on vajalik arendatava funktsionaalsuse tõrgeteta toimimise tagamiseks;
- vajadusel liideste arendus erinevate infosüsteemide vahel (vt. RL TK lisa „Arhitektuuri ülevaade“);
- muud tööd, mis on vajalikud arendustöö tõrgeteta toimimise tagamiseks.

Täitja peab tegema vajadusel koostööd teiste väliste osapooltega.

7. Tööprotsess

Tööprotsess lepatakse kokku tööde alguses

8. Töökorraldus

Projekti töökorraldus toetub kodukorrale. Täitja peab tagama piisava kaasamise ja ülevaadete andmise tellijale.

9. Dokumentatsioon

Vastavalt punktis 6 kirjeldatud skoobile tuleb töö käigus luua ja täiendada SKAIS1 dokumentatsiooni. Dokumentatsiooni täpsed liigid ja sisu formaat lepatakse kokku tööde käigus.

10. Mittefunktsionaalsed nõuded

Mittefunktsionaalsete nõuete täitmisel tuleb lähtuda järgnevast:

- Uue funktsionaalsuse loomisel tuleb lähtuda raamlepingus (3-9/2978-1) ja selle lisades kirjeldatud nõuetest.
- Täpsemad mittefunktsionaalsed nõuded, millest lähtuda on leitavad siit: Mittefunktsionaalsed nõuded

11. Tööde üleandmine:

Arendustööde lähtekoodi tarne toimub pideva integreerimise (continuous integration) teel.

Tööde järjekord, üleandmise aeg ja UAT tagasiside andmise aeg lepitakse kokku tööde käigus taasesitamist võimaldavas vormis (tellija ja täitja poolt).

Töö üleandmisel kontrollib tellija üle töö nõuetekohasuse ning annab vajadusel tähtaja töö parandamiseks.

Funktsioonide sisse-välja lülitamise võimekus lepitakse tellija ja täitja vahel kokku tööde käigus.

12. Tulemid

Valminud tööde tulemid antakse üle käesoleva dokumendi p-s 9 märgitud ajahetkel üleandmise-vastuvõtmise aktiga, tööde tulemid peavad sisaldama:

- Viiteid dokumentatsioonile Confluence'is;
- Viited tehtud töödele (Jira piletitena);
- Viiteid koodile versioonihaldus keskkonnas.

13. Tööde teostamise tähtaeg

Kõikide eelnevalt kirjeldatud arendustööde tööde üleandmise (so Jira piletid "Ready for AT" ja toodangu keskkonda paigaldatav kvaliteetne lähtekood) lõpptähtaeg on **17.01.2025**. Tööde üleandmisele järgneb tellija poolne tööde testimine mõistliku aja jooksul ja vajadusel täitja poolne paranduste tegemine üle antud töödes, kui testimise käigus ilmneb, et tööd ei ole lõpptähtajaks teostatud nõuetekohaselt. Tööd loetakse teostatuks tööde üleandmise-vastuvõtmise akti tellija poolt allkirjastamise hetkest.